

ÅRSRAPPORT 2017

FOR

KONTROLLUTVALGET I TØNSBERG KOMMUNE

INNLEDNING - KONTROLLUTVALGETS HJEMMEL, FORMÅL, OPPGAVER OG SAMMENSETNING

Hjemmel

Kommunene er pålagt å ha kontrollutvalg i henhold til kommuneloven kapittel 12 og 13 «Internt tilsyn og kontroll». I medhold av loven har kommunaldepartementet fastsatt i «Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner» som nærmere definerer utvalgets oppgaver.

Formål og oppgaver

Kontrollutvalget skal, på vegne av kommunestyret, føre løpende tilsyn med forvaltningen, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Blant de viktigste oppgavene til kontrollutvalget er:

- påse at kommunens årsregnskap og kommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet
- avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret
- påse at revisjonsmerknader blir fulgt opp
- påse at det årlig blir gjennomført forvaltningsrevisjon
- utarbeide plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon
- rapportere til kommunestyret om gjennomført forvaltningsrevisjon
- påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til forvaltningsrevisjonsprosjekter blir fulgt opp
- påse at det gjennomføres selskapskontroll
- utarbeide plan for gjennomføring av selskapskontroll
- rapportere til kommunestyret om gjennomført selskapskontroll
- innstille overfor kommunestyret om valg av revisjonsordning
- utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen
- vurdere henvendelser fra innbyggerne
- stille krav til kommunens etiske nivå i dagligvirke i den totale virksomhet og i miljømessig sammenheng

Sammensetning

Kontrollutvalget skal ha minst 3 medlemmer og minst ett av medlemmene skal være medlem av kommunestyret, jf. kommuneloven § 77 nr. 1.

Kontrollutvalget i Tønsberg kommune består i denne valgperioden fra oktober 2015 – 2019 av følgende medlemmer:

Lars Egeland, leder

Gry Aas, nestleder

Tove Rise Kværne, medlem

Øyvind Oppegård, medlem

Trond Mathisen, medlem

Nils Petter Buer, varamedlem

Anne Marie Johannessen, varamedlem

Svein Konrad Rui, varamedlem

Torstein F. Lunde, varamedlem, september 2016

Sissel Roseng, varamedlem

Karen Anne Kjendlie, varamedlem

Thorild Lothe, varamedlem

Arve Hovlid, varamedlem

Anne Gro Valen, varamedlem

Nils Erik Dahle, varamedlem

Ove Roar Buan, varamedlem, oktober 2016

KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET I 2017

I 2017 har kontrollutvalget hatt totalt 5 møter. Det ble behandlet 50 saker.

Regnskapsrelaterte saker

Lovpålagt revisjon for regnskapsåret 2016 i Tønsberg kommune er utført av revisjonsfirmaet KPMG.

Kontrollutvalgets uttalelse om Tønsberg kommunes regnskap og årsmelding for 2016

Kontrollutvalget avla uttalelse til regnskapet 2016 i april møtet 2017.

Driftsregnskapet var avsluttet med kr 2.118.652.527,- til fordeling drift og investeringsregnskapet var avsluttet med udekket beløp kr.

95.540.773,-. Beløpet må dekkes inni 2017. Kontrollutvalget registrerte at lånegjelden fortsatt var stor. Utvalget registrerte at likviditetsgrad ble redusert i 2016.

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet skal være formannskapet i hende slik at denne kan tas hensyn til før formannskapet avgir innstilling til bystyret.

Revisjonsplan

Plan for revisjonsarbeidet 2017 ble gjennomgått og tatt til orientering i septembermøtet. I novembermøtet ble utvalget orientert om den løpende revisjonen utført for 2017.

Revisjonsbrev

For kommuneregnskapet 2017 er det ikke mottatt revisjonsbrev.

Forvaltningsprosjekter, behandling, oppfølging og bestilling

Behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Forvaltningsrevisjon av IKT, sentrale administrative IKT-systemer, opplæring, ajourhold og hardware»

I 2016 bestilte og behandlet kontrollutvalget prosjektplanen for «Forvaltningsrevisjon av IKT, sentrale administrative IKT-systemer, opplæring, ajourhold og hardware».

Forvaltningsrapporten ble behandlet i februar møtet 2017. Følgende vedtak ble fattet:

«Kontrollutvalget viser til og slutter seg til KPMG's rapport «IKT-systemer, opplæring, ajourhold og hardware» med de vurderinger og anbefalinger som er beskrevet.

Basert på at mange rutiner og prosedyrer nå må gjennomgås på nytt pga. beslutningen om å delta i et interkommunalt samarbeid om IKT-drift med kommunene Nøtterøy, Tjøme, Re, Hof og Holmestrand legges det frem anbefalinger på de områdene som har størst betydning.

Kontrollutvalget anbefaler:

- 1. Tønsberg kommune bør innføre rutiner som sikrer en god kompetansekartlegging innenfor IKT-området. Et tiltak kan være å gjennomføre brukerundersøkelser med formål å avklare om ansatte opplever tilstrekkelig opplæring i bruk av ulike fagsystemer.*
- 2. I forbindelse med utvikling av ny IKT-strategi for 2018 og fremover, vil vi anbefale at det kartlegges hvor det er størst potensiale for økt digital samhandling med innbyggere. Gode løsninger for innbyggere og mulighet for svar-ut løsninger på fagsystemer og gode web-sider med mulig integrasjon mot fagsystemer.*
- 3. Virksomhetene innen helse etterlyser bemanning på IKT utenfor normal arbeidstid, og at også oppgraderinger i større grad kan*

skje utenom ordinær arbeidstid. Vi anbefaler en vurdering av dette behovet, og at virksomhetene sammen med nytt IKT-selskap ser på rutiner for varsling i forbindelse med planlagt og ikke-planlagt nedetid.

- 4. Det bør kvalitetssikres at systemeier har tilstrekkelige rutiner for driftstesting av systemer før brukere slipper på etter oppgraderinger.*
- 5. Det bør utvikles tydeligere rutiner for hvordan samspillet mellom virksomhetene skal være med tanke på å melde inn ønsker om og behov for IKT-løsninger.*
- 6. Ikke alle virksomheter har muligheter for selv å avsette mye tid til IKT-ressurser. Det blir viktig med gode faggrupper, og i mange av faggruppene vil det være en klar fordel om det nye IKT-selskapet har en eller flere faste ressurser som deltar.*
- 7. Det bør gjennomføres forventningsavklaringer mellom virksomhetene og nytt IKT-selskap med tanke på hvilke oppgaver og roller virksomhetene skal ta*
- 8. Det bør etableres gode rutiner for å rapportere på oppetid. Antall situasjoner med nedetid synes å være høyere enn det IKT-seksjonen i Tønsberg kommune har oversikt over.*
- 9. Det bør innføres rutiner for å gjennomføre og rapportere på egenkontrollaktiviteter. Det bør også vurderes om dette skal ligge til nytt IKT-selskap eller om dette er en funksjon som bør holdes adskilt fra de som leverer IKT-tjenestene.*
- 10. Rutiner og system for å holde kontroll på utstyr må gjennomgås, og vurdering av faste krav til alder på utstyr bør vurderes.*

Kontrollutvalget ber om at administrasjonen skriftlig innen utgangen av oktober 2017 orienterer kontrollutvalget om oppfølgingen av anbefalingene.

Rapporten oversendes bystyret til behandling, og kontrollutvalget ber revisor legge frem rapporten for bystyret.»

På novembermøtet ble forvaltningsrapporten fulgt opp, og rådmannen informerte om strategiplan for digitalisering og avvikssystem. Informasjonen ble tatt til orientering. Tilbakemeldingen er sendt til bystyret.

Bestilt og behandlet forvaltningsrevisjons prosjekt «Forvaltningsrevisjon av vikarbruk i kommunen, oppvekst, barnehager»

Det ble i april bestilt en prosjektplan til forvaltningsrevisjonsprosjektet «Forvaltningsrevisjon av vikarbruk i kommunen, oppvekst, barnehager». I junimøtet ble prosjektplanen behandlet og en orientering om prosjektet ble gitt av revisor i september.

På novembermøtet behandlet utvalget rapporten

Følgende vedtak ble fattet:

«Kontrollutvalget viser til og slutter seg til KPMG's rapport «Vikarbruk i oppvekst, barnehage» med de konklusjoner som er beskrevet.

Revisor har påpekt at fagpersonell i barnehager vurderer at personale og ivaretagelse av kvalitet/pedagogisk innhold i barnehagen i perioder er under stort press. Revisor mener dette fremstår tett forbundet med de økonomiske rammevilkårene for vikarbruk som barnehagene har.

Revisor peker på at fagpersonell vurderer at barnehagene ikke har tilstrekkelig:

- *Budsjettramme til å kunne erstatte personell med vikarer ved ulikt type fravær.*
- *Tilgang på vikarer med rett kompetanse til å erstatte pedagogisk personell ved fravær.*
- *Grunnbemanning til å ivareta alle krav og behov som gjelder i barnehagen i dag (merk herunder at barna er lengre i barnehagen nå enn før).*

Kontrollutvalget har registrert at rådmannen i sin høringsuttalelse deler bekymringen om at det er en risiko for at kommunen ikke ivaretar regelverket for kvalitativt og pedagogisk innhold i barnehagegene, men at Tønsberg kommune som barnehagemyndighet følger tett gjennom tilsyn, veiledning og oppfølging av kompetansehevingstiltak.

Kontrollutvalget ber bystyret ha med seg rapportens konklusjoner i fremtidig budsjettbehandling. Kontrollutvalget anmoder om at vikarbudsjetten og vikarbruk bør tas hensyn til slik at bemanningen ligger innenfor bemanningsnormen også ved sykefravær.

Rapporten oversendes bystyret til behandling.»

Bestilt prosjektplan for forvaltningsprosjektet «Forvaltningsrevisjon av rus og psykiatri innenfor området helse og omsorg»

På novembermøtet bestilte kontrollutvalget et nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt «Forvaltningsrevisjon av rus og psykiatri innenfor området helse og omsorg» fra planen over forvaltningsrevisjonsprosjekter. Forvaltningsrevisjonsrapporten vil bli behandlet i 2018.

Selskapskontroll

Med selskapskontroll forstås kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.v. Kontrollen beskrives i forskriften som to hovedaktiviteter som er vesensforskjellige:

- Eierskapskontroll (kontroll med at selskapet drives i overensstemmelse med kommunestyrets vedtak om å opprette/delta i selskapet)
- Forvaltningsrevisjon i selskapet

Kontrollutvalget er positiv til at det legges opp til samarbeide om selskapskontroll i de interkommunale selskapene Tønsberg kommune er medeier i.

Selskapskontroll Smiløkka Arena AS

I april møtet 2017 bestilte kontrollutvalget en selskapskontroll vedrørende Smiløkka Arena AS. Tønsberg kommune har en eierandel på 25% i selskapet.

Prosjektplanen ble behandlet i junimøtet 2017, og rapporten ble behandlet i september. Følgende vedtak ble fattet:

«Kontrollutvalget slutter seg til KPMG sin konklusjon og anbefalinger som følger:

Kommunens krav/forventninger slik de er formulert i eierskapsmeldingens kapittel 6 (vedtatt av Bystyret 25.5.2016) er i all hovedsak etterlevd jfr. tabell nedenfor som gir en oppsummering av etterlevelsen av hvert prinsipp.

Selskapskontrollen har avdekket forbedringspunkter i forhold til tre av prinsippene:

Prinsipp nr. 2, er delvis innfridd, men punktet om at selskapet skal be om bystyrets syn på forslag til strategi- og handlingsplaner før selskapets styre vedtar disse er ikke fulgt. Kravet i Eiermeldingen fremstår litt uklart når det gjelder når og hvor hyppig dette skal skje. Vi anbefaler at kommunen overfor selskapet avklarer hvilke forventninger en har på dette punktet, og at Tønsberg kommune ser på formuleringen i Eiermeldingen.

I vedtatt delegasjonsreglement ("Reglementer for de politiske styringsorganene 2016-2019" vedtatt av bystyret 9.12.2015) er det under omtale av formannskapet i kapittel 4.1.2 skrevet at formannskapet skal fatte vedtak i saker mv relatert til kommunens styringssignaler til selskaper kommunen er involvert i, samt gjennomgang av årsrapporter. I Eiermeldingen fremkommer det at dette er en oppgave for bystyret. Vi anbefaler at det gjøres en vurdering om delegasjonsreglementet bør justeres slik at det blir samsvar med Eiermeldingen på dette punkt.

Kontrollutvalget ber bystyret vurdere hvilken rolle de vil ha i oppfølgingen av selskapet.

Prinsipp nr. 6, om åpenhet, er delvis fulgt. Selskapet praktiserer slik vi opplever det åpenhet, men har ikke lagt til rette for at eksterne kan kreve innsyn i dokumenter ved å legge ut postjournal eller lignende. Vi anbefaler at kommunen ber selskapet om å foreta en vurdering om selskapet følger kravene i lov og forskrift på dette området.

Prinsipp nr. 10 er delvis fulgt. Det er ikke fremlagt en overordnet risikovurdering av selskapet, men det er gjort vurderinger på en rekke enkeltområder. Equass-sertifiseringen vil dekke mye av den risiko som ligger på atfføringsområdet og sammen med øvrige vurderinger og rutiner innenfor økonomi, HMS osv. har selskapet i stor grad gjennomført overordnet risikovurdering. Vi vil likevel anbefale at kommunen ber om at selskapets arbeid knyttet til risikostyring og vurderinger samles i et dokument som legges samlet frem for styret i selskapet.

Der hvor tiltak ikke alt er satt i verk, så anbefaler revisor at det iverksettes tiltak for å gjøre utbedringer på nevnte forbedringsområder.

Kontrollutvalget ber om en tilbakemelding fra administrasjonen innen 16.11.2017.

Rapporten oversendes til bystyret.»

Tilbakemelding og oppfølgingen av rapporten ble behandlet i novembermøtet. Følgende vedtak ble fattet:

«Oppfølgingen av selskapskontrollrapporten tas til orientering. Kontrollutvalget vil påpeke at eierrepresentanten bør forankre i / rapportere til kommunestyret ved større endringer».

Utviklingsoppgaver

Nye personvernregler fra mai 2018 ble referert i novembermøtet 2017.

Andre saker relatert til kontroll og tilsyn

Uavhengighetserklæring

En av kontrollutvalgets oppgaver er å påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Revisor er etter revisjonsforskriften § 15 forpliktet til årlig å avgi en erklæring om sin uavhengighet. Erklæringen er en vurdering av oppdragsansvarlig revisors forhold til Tønsberg kommune. Revisor la frem uavhengighetserklæring for kontrollutvalget i september 2017.

Kontrakt, opsjon med KPMG

Kontrakten om levering av revisjonstjenester mellom Tønsberg kommune og KPMG ble forlenget med 1 år. Kontrakten løper ut 31.12.2018.

Kommunesammenslåing Tønsberg og Re kommuner

Tønsberg og Re kommuner skal sammenslås fra 2020, og i den forbindelse har kontrollutvalget i september 2017 behandlet og innstilt på valg av revisor til fellesnemnden.

I april mottok kontrollutvalget en henvendelse fra Vestfold kommunerevisjon vedrørende presentasjon av selskapet. Utvalget var enig i at selskapet kunne presentere seg på et kontrollutvalgsmøte, og presentasjonen ble gitt i junimøtet 2017.

I novembermøtet behandlet kontrollutvalget en utredning av revisjonsordning, og kontrollutvalget innstilte på valg av revisjonsordning til fellesnemnda. Følgende ble vedtatt:

«Kontrollutvalget anbefaler Fellesnemnda for Tønsberg kommune, kjøp av revisjonstjenester i markedet.

Oppdraget om revisjonstjenester konkurranseutsettes for perioden 2019 – 2022 med Tønsberg som oppdragsgiver for 2019 og «nye» Tønsberg som oppdragsgiver for 2020 – 2022. Da vil det innbys til konkurranse for perioden 2019 – 2022.»

Skatteregnskapet

Årsrapporten for 2016 om skatteinnkrevningen i Tønsberg kommune, og kontrollrapporten fra Skatteetaten ble lagt frem og kommenterte i april møtet 2017.

Henvendelser til kontrollutvalget

- Henvendelsen til kontrollutvalget av 22.03.17 vedrørende behandling av utbyggingssøknad av ny politistasjon i Tønsberg kommune ble fremlagt. Kontrollutvalget bestemte seg på april møtet for å avvende uttalelsen fra Kommunal -og moderniseringsdepartementet samt at administrasjonen skulle behandle saken. I septembermøtet forelå uttalelsen og informasjonen ble tatt til orientering, og kontrollutvalget gikk ikke videre med henvendelsen.
- Henvendelse av 10.09.17 vedrørende omorganisering av bydrift ble fremlagt. Rådmannen har svart i et notat av 18.09.17 og henvendelsen ble diskutert. Kontrollutvalget gikk ikke videre med henvendelsen, men ba om en orientering fra administrasjonen når prosessen blir ferdig.

- Henvendelse av 11.09.17 om tildeling av bolig, kontrollutvalgsleder og sekretariatet orienterte om henvendelsen og svaret gitt 28.09.17. Kontrollutvalget gikk ikke videre med henvendelsen.
- Henvendelse i 15.11.17 vedrørende «turnuslege, kandidat» ble fremlagt. Rådmannen kommenterte saken. Henvendelsen ble diskuterte og utvalget gikk ikke videre med saken.
- Henvendelse vedrørende etablering av datalagring på Tveiten av 28.11.17 ble fremlagt. Kontrollutvalget har bedt om en juridisk betenkning av forvaltningspraksisen i saken vedrørende etablering av datalagring på Tveiten. Saken er sendt til KS-advokatene for uttalelse i november 2017.

Byggeregnskap:

Det ble behandlet 2 byggeregnskap/prosjektregnskap i kontrollutvalget 2017. Sluttregnskapene ble sendt bystyret for endelig godkjenning.

Prosjektregnskap, Teigar skole – A2214

Prosjektregnskap Teigar skole – A2214

ble behandlet. Merforbruket var på kr 1.262.382,-.

Kontrollutvalget ba administrasjonen følge investeringsreglementet vedrørende fristen for sluttrapportering av prosjektregnskap i fremtiden.

Prosjektregnskap, utbygging Eik BBS

Prosjektregnskap utbygging Eik BBS

ble behandlet. Mindreforbruket var på kr. 1.290.558,- .

Kontrollutvalget ba administrasjonen følge investeringsreglementet vedrørende fristen for sluttrapportering av prosjektregnskap i fremtiden.

Kontrollutvalgets sekretariat:

Tønsberg kommune er deltaker i VIKS,

Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat. Sekretær for kontrollutvalget i 2017 var rådgiver Heidi Wulff Jacobsen.

For perioden 2015 – 2019 er kontrollutvalgsleder Lars Egeland og nestleder i kontrollutvalget Gry Aas valgt henholdsvis som representant og vararepresentant til styret i VIKS.

Budsjett:

Til tilsyn og kontroll 2017 ble det bevilget kr. 2.057.000,- og for 2018 foreslo kontrollutvalget en bevilgning på kr 2.031.000,- .

Kontrollutvalget foreslo følgende beløp til "Budsjettet for tilsyn og kontroll" i 2017 og 2018 fordelt på følgende poster:

	2017	2018
Revisjonstjenester, regnskapsrevisjon/forvaltningsrevisjon, selskapskontroll	kr 1.322.000	kr 1.387.000
Sekretariatstjenster fra VIKS	kr 485.000	kr 394.000
Til kontrollutvalgets disposisjon inkl. møtegodtgj.	kr 250.000	kr 250.000

Kontakt med administrasjonen:

Representanter fra administrasjonen og revisjonen har gitt orienteringer og informasjon i flere saker kontrollutvalget har behandlet i sine møter i 2017. Det kan blant annet nevnes beredskapsledelse ang. bomber på Vallø, offentligstøtte til St. Olav katolske menighet, kommunens fond, bruk og planer med eiendommen Løkken og ombygging/bygging av messehall A. Det har vært et godt samarbeid mellom kontrollutvalget og kommunens administrasjon i 2017.

Re, 9. januar 2018
for leder av kontrollutvalget i Tønsberg kommune, Lars Egeland

Heidi Wulff Jacobsen
daglig leder